

Małe olimpiady przedmiotowe

Geografia

Imię i nazwisko

Szkoła

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła Podstawowa
nr 17w Koszalinie

Szkoła Podstawowa
nr 18 w Koszalinie

Drogi Uczniu,
test składa się z 35 zadań, na rozwiązanie których masz 60 minut. Uważnie czytaj polecenia. W zadaniach, w których są cztery odpowiedzi do wyboru, zaznacz jedną. W zadaniach otwartych wykonaj polecenia, wpisując odpowiedź w wyznaczonych miejscach.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

Koszalin, marzec 2023 r.

1. Cztery mapy wykonane są w różnych skalach. Na której z nich można odczytać najwięcej szczegółów?
 - A. Na mapie w skali 1 : 100 000
 - B. Na mapie w skali 1 : 60 000
 - C. Na mapie w skali 1 : 25 000
 - D. Na mapie w skali 1 : 500 000

2. Obwód globusa na równiku wynosi 50 cm. Oblicz, w jakiej skali wykonany został ten globus.
 - A. 1 : 30 000 000
 - B. 1 : 80 000 000
 - C. 1 : 60 000 000
 - D. 1 : 100 000 000

3. Który z wymienionych równoleżników jest najkrótszy?
 - A. Koło podbiegunowe północne.
 - B. Zwrotnik Koziorożca.
 - C. Zwrotnik Raka.
 - D. Równik.

4. Którą z wymienionych cech nie posiadają południki?
 - A. Ich wielkość zmniejsza się w kierunku biegunów.
 - B. Wszystkie wskazują kierunek północ-południe.
 - C. Wszystkie mają kształt półokręgów.
 - D. Wszystkie mają tę samą długość.

5. Która z poniższych nazw dotyczy linii na mapie, które łączą punkty leżące na tej samej wysokości bezwzględnej?
 - A. Podziałki liniowe.
 - B. Poziomice.
 - C. Południki.
 - D. Równoleżniki.

6. Który z poniższych opisów dotyczy wyżyn?
- A. Obszary leżące na wysokości od 0 do 300 m n.p.m.
 - B. Obszary leżące powyżej 300 m n.p.m., o niewielkich wysokościach względnych.
 - C. Wklęsłe formy terenu o wydłużonym kształcie.
 - D. Obszary położone powyżej 500 m n.p.m., o wysokości względnej większej niż 300 m.
7. Która z poniższych skał powstała w głębi ziemi dzięki procesowi zastygania magmy i jest głównym budulcem Tatr Wysokich?
- A. Wapień.
 - B. Bazalt.
 - C. Marmur.
 - D. Granit.
8. Którymi z poniższych cech charakteryzuje się Wyżyna Lubelska?
- A. Lekko pofałdowana, niemal bezleśna, występowanie wąwozów.
 - B. Występowanie wielu kopalni, gęsta sieć linii kolejowych i dróg.
 - C. Bardzo duże zróżnicowanie wyniesienia terenu, występują rędziny.
 - D. Występują formy utworzone w wyniku działalności lodowców.
9. Skałki, wąwozy, skarpy i jaskinie są głównymi cechami której z poniższych krain?
- A. Niziny Podhalańskiej.
 - B. Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.
 - C. Podlasia.
 - D. Mazur.
10. Która z poniższych nazw oznacza proces rozpuszczania skał (dolomitów, wapieni, gipsów) przez wody powierzchniowe i podziemne, który można zaobserwować głównie na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej i w Tatrach Zachodnich?
- A. Zwapnianie.
 - B. Polje.
 - C. Krasowienie.
 - D. Denudacja.
11. Wskaż imię i nazwisko portugalskiego podróżnika dowodzącego wyprawą, która jako pierwsza opłynęła Ziemię?
- A. Albert Einstein.

- B. Krzysztof Kolumb.
- C. Ferdynand Magellan.
- D. Leonardo Da Vinci.

12. Zaznacz miejsce, w którym występuje zjawisko grzyba skalnego.

- A. Pustynia piaszczysta.
- B. Pustynia kamienista.
- C. Pustynia lodowa.
- D. Pustynia śnieżna.

13. Które z poniższych to nazwa zarośli charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej, w której występują rośliny takie jak wawrzyn, cyprys czy mirt?

- A. Sawanna.
- B. Makia.
- C. Tajga.
- D. Tundra.

14. Następstwem którego z poniższych ruchów są między innymi zjawisko dnia i nocy polarnej oraz zmiany miejsca wschodu i zachodu Słońca?

- A. Ruch obiegowy.
- B. Ruch obrotowy.
- C. Ruch okrętowy.
- D. Ruch orbitalny.

15. Która z poniższych odpowiedzi zawiera poprawną kolejność planet układu słonecznego, licząc od tej znajdującej się najbliżej Słońca?

- A. Wenus, Ziemia, Merkury, Jowisz.
- B. Merkury, Ziemia, Uran, Saturn.
- C. Ziemia, Mars, Saturn, Neptun.
- D. Mars, Jowisz, Neptun, Uran.

16. Która z poniższych nazw oznacza okruchy skalne poruszające się po orbitach wokół Słońca, które są mniejsze od planetoid?

- A. Gwiazdy spadające.
- B. Meteory.

- C. Komety.
- D. Meteoroidy.

17. Która z poniżej wymienionych planet ma najwięcej odkrytych księżyców?

- A. Saturn.
- B. Mars.
- C. Ziemia.
- D. Merkury.

18. Która z poniższych nazw oznacza jedną ze współrzędnych geograficznych będącą odległością od równika na północ i na południe?

- A. Długość geograficzna.
- B. Promień biegunowy.
- C. Szerokość geograficzna.
- D. Promień słoneczny.

19. Która z poniższych odpowiedzi to nazwa układu południków i równoleżników na mapie?

- A. Siatka kartograficzna.
- B. Siatka geograficzna.
- C. Siatka południkowo-równoleżnikowa.
- D. Siatka mapowa.

20. Które z poniższych współrzędnych geograficznych wskazują te, które w przybliżeniu określają położenie Londynu?

- A. 0° , 52°N
- B. 0° , 52°W
- C. 51°N , 0°
- D. 0° , 0°

21. Która z poniższych nazw to różnica szerokości geograficznych między najdalej wysuniętymi na północ i południe punktami badanego obszaru?

- A. Rozciągłość północna.
- B. Rozciągłość szerokości.

- C. Rozciągłość równoleżnikowa.
- D. Rozciągłość południkowa.

22. W którym z poniższych krajów niemal połowę energii elektrycznej wytwarzają elektrownie wiatrowe?

- A. We Francji.
- B. W Polsce.
- C. W Norwegii.
- D. W Danii.

23. Która z wymienionych rzek przebiega przez największą ilość państw, tj. Niemcy, Austrię, Węgry, Słowację, Serbię, Bułgarię, Rumunię, Ukrainę, Chorwację i Mołdawię?

- A. Dunaj.
- B. Ren.
- C. Wisła.
- D. Łaba.

24. Który z poniższych krajów to najbardziej zalesione państwo europejskie?

- A. Islandia.
- B. Szwecja.
- C. Finlandia.
- D. Norwegia.

25. Wskaż, jak nazywa się w naszych szerokościach geograficznych moment, któremu towarzyszy najdłuższy dzień i najkrótsza noc?

- A. Przesilenie zimowe.
- B. Przesilenie letnie.
- C. Równonoc jesienna.
- D. Równonoc wiosenna.

26. Cień gnomonu jest najkrótszy, gdy Słońce jest w momencie

- A. wschodu.
- B. zachodu.
- C. górowania.
- D. dołowania.

27. Ustroń, to szesnastowieczne miasto uzdrowiskowe w Dolinie Wisły, położone na wysokości 350 m n.p.m. Miasto otoczone jest grzbietami górskimi. Do nich należy m.in. Czantoria Wielka (995 m n.p.m.). Wysokość względna tej góry wynosi

- A. 995 m
- B. 1345 m
- C. 645 m
- D. 350 m

28. Podaj nazwę lub skrót jednostki, w której dokonuje się odczytu:

- A. ciśnienia atmosferycznego
- B. prędkość wiatru
- C. ilość opadów

29. Uzupełnij poprawnie tabelę wpisując obok opisu poprawną nazwę państwa europejskiego, nazwę jego stolicy

Opis państwa	Nazwa państwa	Nazwa stolicy
Państwo federacyjne położone w zachodniej i środkowej Europie. Składa się z 16 krajów związkowych (landów). Z ponad 80 milionami mieszkańców jest najludniejszym państwem Unii Europejskiej.		
Ten kraj nie ma dostępu do morza. Większość jego powierzchni zajmują Karpaty a przez stolicę przepływa Dunaj.		
Sąsiaduje z Polską. Krajobraz składa się głównie ze stepów i wyżyn; na zachodzie rozciągają się Karpaty.		
Państwo w zachodniej części Europy Południowej, położone głównie na Półwyspie Iberyjskim, obejmujące także Baleary na Morzu Śródziemnym, Wyspy Kanaryjskie na Oceanie Atlantyckim, mniejsze wysepki oraz tereny w północnej Afryce. Jest jednym z najczęściej odwiedzanych państw przez turystów na świecie.		

30. W tabeli znajdują się opisy krajobrazów.

a) Rozpoznaj opisane krajobrazy i wpisz ich nazwy do tabeli (nazwy wybierz spośród

podanych: las równikowy, las umiarkowany, tajga, tundra, step, sawanna, pustynia gorąca, pustynia lodowa)

b) Do każdego krajobrazu dopisz nazwę strefy klimatycznej, w której występuje.

Opis krajobrazu	Nazwa krajobrazu	Strefa klimatyczna
W krajobrazie tym dominują kępy sucholubnych traw, pojawiają się również pojedyncze drzewa. Podczas pory deszczowej występują deszcze zenitalne		
Krajobraz bezdrzewny. Dominują tu krzewinki, mchy i porosty, przystosowane do surowego klimatu. Przez większą część roku panuje tu klimatyczna zima.		
Krajobraz strefy zimnej, prawie zupełnie pozbawiony roślinności. Prawie przez cały rok temperatura powietrza ma tu wartość ujemną.		
Krajobraz leśny, w którym dominują drzewa liściaste. Przez cały rok jest tu gorąco i wilgotno. Występuje tu ogromne bogactwo gatunkowe roślin i zwierząt.		

31. Uzupełnij zdania nazwami geograficznymi.

- A. Państwo, którego stolicą jest Praga.....
- B. Stolica Belgii.....
- C. Największy kraj w Europie.....
- D. Państwo sąsiadujące z Polską, którego stolicą jest Wilno
- E. Państwo ze stolicą w Dublinie.....
- F. Najmniejsze państwo w Europie.....
- G. Państwo skandynawskie ze stolicą w Sztokholmie.....
- H. Państwo, w którym leży Barcelona

32. W Krakowie (20°E) jest godzina 14:00 czasu słonecznego. Oblicz, która godzina tego samego czasu będzie w Hellissandur (24°W). **Zapisz obliczenia.**

33. Wykonaj zadanie. Znajdujesz się w punkcie o współrzędnych 54°N , 20°E . Określ nowe współrzędne geograficzne, gdy od początkowego punktu przesuniesz się o 64° na południe i 60° na zachód. .

34. W poniższych zdaniach pokreśl prawidłowe odpowiedzi.

- A. Maksymalna wartość długości geograficznej wynosi: 0° , 90° , 180° , 360°
- B. Maksymalna wartość szerokości geograficznej wynosi: 0° , 90° , 180° , 360°
- C. Południki wyznaczają kierunki: północ, południe, wschód, zachód
- D. Równoleżniki wyznaczają kierunki: północ, południe, wschód, zachód
- E. Stojąc na biegunie południowym, mogę pójść w kierunku: północnym, południowym, wschodnim, zachodnim.

35. Uzupełnij zdania, wpisując w zaznaczone miejsca właściwe nazwy kontynentów.

Który z kontynentów spełnia następujące warunki:

- A. Jest położony tylko na półkuli południowej, wschodniej i zachodniej:
.....
- B. Znajduje się tylko na półkuli południowej i przecina go Zwrotnik Koziorożca:
.....

Karta odpowiedzi 2023

Zadania zamknięte

1. C	10. C	19. A
2. B	11. C	20. C
3. A	12. B	21. D
4. A	13. B	22. D
5. B	14. A	23. A
6. B	15. C	24. C
7. D	16. D	25. B
8. A	17. A	26. C
9. B	18. C	27. C

Zadania otwarte

28.

A. ciśnienia atmosferycznego hPa (hektopascale), mmHG (milimetry słupa rtęci)

B. prędkość wiatru m/s (metry na sekundę) km/h (kilometry na godzinę)

C. ilość opadów mm (milimetry)

2p. - 3 poprawne odpowiedzi

1p. - 2 poprawne odpowiedzi

0p. - 1 - 0 poprawnych odpowiedzi

29. Niemcy- Berlin

Słowacja- Bratysława

Ukraina- Kijów

Hiszpania – Madryt

2p. – 4 poprawne odpowiedzi

1p. – 3 poprawne odpowiedzi

0p. - 2-0 poprawnych odpowiedzi

.

30. Sawanna -równikowa lub podrównikowa

Tundra - okołobiegunowa

Pustynia lodowa- okołobiegunowa

Las równikowy -równikowa

2p, za poprawne uzupełnienie 4 wierszy

1p. za poprawne uzupełnienie 2-3 wierszy lub 1 kolumny

0p. za poprawny 1 lub 0 wierszy.

.

31.

A. Czechy

B. Bruksela

.

C. Rosja

D. Litwa

E. Irlandia

F. Watykan

G. Szwecja

H. Hiszpania

3p. – 8 poprawnych odpowiedzi

2p. - 6-7 poprawnych odpowiedzi

1p. - 4-5 poprawnych odpowiedzi

0p.- 3-0 poprawnych odpowiedzi

32. $20^0\text{E} + 24^0\text{W} = 44^0$

$44^0 \times 4 \text{ min} = 176 \text{ min}$

$$176\text{min} = 2\text{h } 56\text{min}$$

$$14.00 - 2\text{h}56\text{min} = 11.04$$

2p – poprawny tok myślenia i poprawne obliczenia

1p. poprawny tok myślenia

0p. brak obliczeń

33. $10^{\circ}\text{S } 40^{\circ}\text{W}$

1p. – poprawna odpowiedź

34.

A. 180°

B. 90°

C. północ, południe

D. wschód, zachód

E. południowym

2p. - 5 poprawnych odpowiedzi

1p. - 4-3 poprawne odpowiedzi

0p. 2-0 poprawnych odpowiedzi

35.

A. Antarktyda

B. Australia

2p. – 2 poprawne odpowiedzi

1p. 1-0 poprawnych odpowiedzi

Maksymalnie – 43 punkty